

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Броннікова Л., Дикун М. Динамічні характеристики генотипів пшениці озимої. Notes in Current Biology, 2022. № 1 (1). С. 3–7. DOI: [10.29038/2617-4723-2022-1-1-1](https://doi.org/10.29038/2617-4723-2022-1-1-1)
2. Лозінський М.В., Тарасевич-Бурденюк Л.А., Дубова О.А. Типи успадкування кількості зерен з рослини у гібридів F₁ і формотворчий процес в гібридних популяціях F₂ пшениці м'якої озимої, отриманих від гібридизації різних екотипів. Агробіологія. 2016. № 2 (128) С. 45–51.
3. Підвищення продуктивного і адаптивного потенціалів пшениці м'якої озимої / Власенко В.А. та ін. Фактори експериментальної еволюції організмів. 2008. Т. 5. С. 21–25.
4. Литвиненко М.А., Голуб Є.А., Фанін Я.С. Вплив пшенично-житніх транслокацій на урожайність та елементи продуктивності рослин пшениці м'якої озимої на півдні України. Зернові культури. 2022. Том 6. № 1. С. 36–47. DOI: [10.31867/2523-4544/0205](https://doi.org/10.31867/2523-4544/0205)
5. Бурденюк-Тарасевич Л.А., Лозінський М.В. Зернова продуктивність ліній пшениці м'якої озимої отриманих від схрещування батьківських форм різного еколого-географічного походження. Агробіологія. 2014. № 1 (109). С. 11–16.
6. Грабовська Т.О., Грабовський М.В., Мельник Г.Г. Урожайність та якість сортів пшениці озимої за органічного виробництва. Агробіологія. 2016. №2. С. 38–45.
7. Лозінський М.В., Устинова Г.Л. Успадкування в F₁ і трансгресивна мінливість в F₂ довжини головного колосу за схрещування різних за скоростиглістю сортів пшениці м'якої озимої. Агробіологія. 2020. Вип. 2. С. 70–78. DOI: [10.33245/2310-9270-2020-161-2-70-78](https://doi.org/10.33245/2310-9270-2020-161-2-70-78)
8. Волкодав В.В., Андрущенко А.В., Пількевич А.В. Методика державного випробування сортів рослин на придатність до поширення в Україні та ін. Охорона прав на сорти рослин: офіційний бюл. 2003. № 3. 106 с.
9. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. Москва. 1985. 351 с.
10. Griffing B. Analysis of quantitative gene-action by constant parent regression and related techniques. Genetics. 1950. № 35. P. 303–321.
11. Beil G.M., Atkins R.E. Inheritance of quantitative characters in grain sorghum. Iowa State Journal. 1965. № 39. 3 p.

УДК 633.635

ХАХУЛА В.С., канд. с.-г. наук
КАРПУК Л.М., канд. с.-г. наук
ПРИМАК І.Д., д-р с.-г. наук
ЄЗЕРКОВСЬКА Л.В., канд. с.-г. наук
КАРАУЛЬНА В.М., канд. с.-г. наук
ПАВЛІЧЕНКО А.А., канд. с.-г. наук
ФЕДОРУК Ю.В., канд. с.-г. наук
ТІТАРЕНКО О.С., асистент,
ФЕДОРЧЕНКО М.М., аспірант
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ. ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Наведено матеріали, щодо розвитку органічного виробництва в умовах 2022 року. Представлено результати досліджень по врожайності сочевиці в умовах дослідного поля БНАУ.

Ключові слова: органічне виробництво, органічна сочевиця.

Органічне виробництво в Україні залишається одним із пріоритетних напрямків. Не дивлячись на повномасштабну війну та її наслідки, органічні виробники продовжують працювати та навіть збільшили обсяги експорту в 2022 році. «Органічне виробництво залишається одним із пріоритетів подальшого розвитку агропромислового комплексу (заявив під час онлайн-конференції «Органічний день в Україні» перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Тарас Висоцький).

За даними опитування українських виробників органічної продукції в березні 2022 року, 30 % виробників стверджували, що призупинили свій бізнес, а 15 % були на межі цього. Станом на червень 2022 року 1/5 органічної землі знаходиться під окупацією (Херсонська та Запорізька області). Близько 30 % органічних виробників призупинили свою діяльність, але 70 % продовжують працювати як органічні. Проте ситуація постійно змінюється і виробники відразу після звільнення окупованої території поновлюють/подають заявки на сертифікацію органічної діяльності [2].

На даний час в Україні успішно реалізовано грантову підтримку операторів органічного виробництва. Наприкінці березня німецький «Фонд майбутнього для сільського господарства» розпочав кампанію зі збору пожертвувань. До цього часу було зібрано близько 560 000 європожертвувань, завдяки яким було успішно надано допомогу більш ніж 170 підприємствам органічного сектору. На отримання термінової допомоги надійшло майже 200 заявок, рішення про підтримку ухвалював Оціночний комітет у складі шести осіб: представників з України, від німецького Проекту та «Фонду майбутнього». Допомогу було виплачено 170 підприємствам через Федерацію органічного руху України. Згідно даних громадської організації Органік Стандарт станом на 2022 рік, в Україні налічується близько 473 підприємств різної форми власності зі статусом органічного виробництва і переробки.

Сьогодні внутрішній споживчий ринок органічних продуктів в Україні продовжує розширюватись. Основними видами органічної продукції, яка виробляється в Україні є: молоко та молочна продукція, круп'яні і зернові вироби, борошно, пасти, насіння, овочі та фрукти, соки, напої, яйця, м'ясна продукція, прянощі та спеції, цукор, олія, морозиво та інша продукція, до якої входять хлібобулочні та макаронні вироби, мед, шоколад, чай та кава [1].

Тому метою наших досліджень було удосконалення елементів технологій вирощування сільськогосподарських культур за органічного виробництва. Зокрема сочевиці.

Сочевиця належить до зернобобових культур, це одна з найдавніших сільськогосподарських культур. В Україні її почали вирощувати наприкінці XIV століття. Культуру вирощують для продовольчих і кормових цілей. Уміст білка в зерні досягає до 36 %, білок добре засвоюється організмом людини, має добрі смакові якості, які не поступаються квасолі, добре розварюється. У харчовій промисловості з борошна виготовляють печиво, ковбасні вироби, шоколад та ін. Як кормова культура використовується на зелений корм і сіно, в якому міститься 6–10 % білка, за кормовою цінністю прирівнюється до лучного сіна [1–2].

Дослідження проводились на базі НВЦ Білоцерківського НАУ в зерно-просапній сівозміні. Сочевиця сорту Данринка, попередник гречка. Вивчали допоміжні продукти, для покращення поживного режиму: Без добрив (контроль); Гумат калію, Гумісол. Всі допоміжні продукти внесені до переліку дозволених продуктів у органічному виробництві.

В результаті досліджень отримали врожайність на рівні 1,9–2,3 т/га. прибавку врожайності за застосування Гумату Калію на 12 %, порівняно до контролю, а за застосування Гумісолу 12 %.

Отже застосування допоміжних продуктів за вирощування сочевиці в органічному виробництві, позитивно впливає на врожайність культури та поживний режим ґрунту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Поліщук К.В. Особливості органічного виробництва в Україні. Сучасні проблеми ведення сільського господарства та підготовки фахівців аграрного профілю. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 15 лютого 2018 р.). С. 23–25.
2. Примак І.Д. Вплив органічного добрива Аватар та Аватар захист з фунгіцидними властивостями на посівні якості пшениці озимої. Ресурсозберігаючі технології вирощування культурних рослин: всеукраїнська науково-практична конференція. Біла Церква, 2021. С. 15–17.

УДК: 631.526.3:633.11.324:632.938(477.4)

ХАХУЛА В.С., канд. с.-г. наук

МИХАЙЛЮК Д.В., аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ ДОБОРУ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ, АДАПТОВАНИХ ДО ПОСУШЛИВИХ УМОВ ТА СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У роботі розглядаються питання вдосконалення добору та розміщення сортів пшениці озимої в умовах правобережного Лісостепу України. Запропоновані заходи щодо добору найбільш пристосованих до агроєкологічних умов мікрозон.

Ключові слова: сорт, пшениця озима, селекція, адаптивність, агрокліматичні умови.